

نظر سنجی مقدماتی درباره علل گرایش به انجام منکرات و مشکلات موجود در راه مقابله با آن

حمید رضا شادمهر

- مقدمه

این نظر سنجی به منظور زمینه یابی علل گرایش به انجام منکرات در میان برخی از زنان در سطح شهر تهران صورت گرفته است ابتدا در مورد علل گرایش به انجام منکرات در مقطع زمانی تحقیق، نظر خواهی شده است و سپس راجع به مشکلات موجود در راه مقابله با آن نظرات، هم نظرات گروههای اجرائی امر به معروف و نهی از منکر بسیجی و هم مردم عادی گردآوری و مورد استفاده قرار گرفته است.^(۱)

- مسئله اساسی تحقیق

امر به معروف و نهی از منکر یکی از روشهای تربیتی اسلام است که در گذشته مورد توجه قرار نگرفته است. اگر این روش در جامعه اعمال شود از هنجارها و ارزشها نیز حراست بعمل خواهد آمد.

در این نظر سنجی مقدماتی زمینه یابی علل گرایش به انجام منکرات مورد نظر می باشد. دو مسئله اساسی این است که (۱) چه علل و انگیزه‌هایی وجود دارد که بعضی از زنان و دختران به مفاسد اجتماعی روی می‌آورند؟ و (۲) موضوع اینکه کسانی که وظیفه

۱- این نظر سنجی مقدماتی در پائیز ۱۳۷۱ توسط پژوهشگران مرکز مطالعات و پژوهشهای ارتش بیست میلیونی صورت گرفته است.

امر به معروف و نهی از منکر را دارند در مقابله با اینگونه مفاسد با چه مشکلاتی روبرو می‌باشند.

-اهداف تحقیق

پاسخ به پرسشهای زیر اهداف عمده این تحقیق را تشکیل می‌دهد:

۱- آیا اتفاق نظر عمده‌ای در مورد اینکه چه اموری در جامعه کنونی ما برای زنان کشور منکر محسوب می‌شود وجود دارد؟ (بدیهی است پاسخ به این سؤال می‌تواند در تعیین اهداف ماموریت‌های عملیاتی گروه‌های اجرائی امر به معروف و نهی از منکر مؤثر باشد).

۲- مشکلات موجود بر سر راه خواهران بسیجی در اجرای فریضه امر به معروف و نهی از منکر کدامند؟

۳- علل و انگیزه‌های گرایش بعضی از زنان به مفاسد اجتماعی (به نظر پاسخ دهندگان) کدامند؟

۴- جهت برخورد مؤثر با مفاسد اجتماعی و مظاهر تهاجم فرهنگی، عمدتاً چه راه‌هایی توصیه می‌شود؟

۵- خواهران بسیجی در ایفا این تکلیف با چه مشکلات و موانعی در زمینه‌های مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی و اجرائی مواجه هستند.

-روش بررسی

روش بررسی این پژوهش که یک نظر سنجی مقدماتی می‌باشد از طریق نمونه‌گیری و با استفاده از پرسشنامه انجام شده است. پرسشنامه حاوی ۶ گروه بوده، که چهار گروه از میان خواهران عادی مناطق مختلف جغرافیایی تهران، یک گروه از خواهران بسیجی و یک گروه از خواهران اجرایی امر به معروف و نهی از منکر بوده است. حجم نمونه که مورد مطالعه قرار گرفته تعداد ۲۱۱ نفر می‌باشد، تحلیل داده‌ها به صورت توصیفی صورت گرفته و میزان پاسخهای شایعتر، با توجه به غیرمقایسه‌ای بودن هدف طرح مرتب شده‌اند.

یافته ها

۱ - به استناد این نظر خواهی، شایعترین مظاهر تهاجم فرهنگی و منکرات موجود در جامعه بانوان به ترتیب عبارت بودند از:

- ۱۸۶ نفر (حدود ۹۰٪) بدحجابی را شایعترین نوع عمل منکر در جامعه زنان مسلمان ایرانی ذکر نمودند.

- ۷۱ نفر (حدود ۲۳٪) ارتباط با نامحرم و برخورد های نامناسب را ذکر کردند.

- ۳۴ نفر (حدود ۱۶٪) تجمل گرایی و غرب زدگی را عنوان نموده و کمترین پاسخ افراد به بی اعتنائی به مسائل اجتماعی (۲ نفر یعنی حدود ۱٪) ذکر گردیده است.

۲ - در مورد علل وانگیزه های گرایش بعضی از زنان و دختران به مفساد اجتماعی نظرات عبارت بودند از:

- ۴۰٪ عدم تربیت صحیح و عدم آگاهی از مسائل دینی

- ۳۴٪ گرایش به فرهنگ های بیگانه

- ۲۱٪ وجود ویدئو و فیلم های مبتذل

- ۱۸٪ آزادی بیش از حد و برخوردهای خشک و اشتباه

- ۱۶٪ عدم اعتقاد به احکام دینی

- ۱۴٪ داشتن دوستان ناباب

- ۱۳٪ عدم تناسب امکانات تفریحی سالم و بیکاری

۳ - در خصوص مشکلات خواهران بسیجی در اجرای فریضه امر به معروف و نهی از منکر، مهمترین مشکلات که توسط خواهران ساکن در مناطق مختلف تهران ذکر شده عبارتند از:

بی توجهی و عدم همکاری لازم مسئولین، عدم آگاهی افراد بسیجی، برخورد بد و نامناسب افراد مختلف با خواهران مجری.

۴ - از افراد درخواست شده بود که پیشنهادهای جهت برخورد بهتر با مفساد اجتماعی و مظاهر تهاجم فرهنگی بیان کنند که به موارد زیر بیشترین اشارات شده بود:

الگو بودن آمرین به معروف و ناهیان از منکر، افزودن بر فعالیتهای تبلیغاتی، تذکر دادن و تشویق کردن، برنامه ریزی صحیح در تهیه فیلم های ویدئویی و سینمایی مناسب، آموزش مناسب مجریان امر به معروف و نهی از منکر، جلوگیری از ورود کالاهای

فسادآمیز و وسایل ترویج فساد، پشتیبانی بیشتر مسئولین از عملکرد گروه‌های اجرائی امر به معروف و نهی از منکر، تداوم در اجرای برنامه‌های امر به معروف و نهی از منکر، تدوین قوانین مشخص در امر مبارزه با منکرات، برنامه ریزی فرهنگی، استفاده از افراد آگاه و خوش برخورد.

۵- از افراد در مورد نقش خواهران بسیجی در مقابله با مفسد نظر خواهی شده بود که بیشترین پاسخها عبارت بودند از:

تبلیغ در جامعه والگو بودن، آموزش به مردم در این ارتباط، انجام فریضه به شکل رسمی و با حمایت قانونی، معرفی مراکز فساد و فحشا توسط خواهران بسیجی، برخورد عملی با مفسد.

۶- در نهایت مشکلات خواهران بسیجی در راه مقابله با مفسد که توسط افراد ارائه شده بود بدین ترتیب می باشند:

عدم پذیرش اجتماعی مطلوب و ایجاد موانع و مشکلات در جریان کار معجریان، مشکلات خانوادگی، عدم حمایت قانونی